

Laidiens: **23.12.2016., Nr. 251**

Oficiālās publikācijas Nr.: **2016/251.16**

Ministru kabineta noteikumi Nr. 834

Rīgā 2016. gada 20. decembrī (prot. Nr. 69 32. §)

Tiesu ekspertu sertifikācijas un resertifikācijas kārtība

Izdoti saskaņā ar Tiesu ekspertu likuma 8. panta trešo un ceturto daļu, 9. panta otro daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. tiesu eksperta kandidāta pieteikšanās kārtību sertifikācijai;
- 1.2. tiesu ekspertu eksāmena saturu;
- 1.3. tiesu ekspertu sertifikācijas kārtību;
- 1.4. tiesu ekspertu sertifikācijai nepieciešamo minimālo zināšanu apjomu;
- 1.5. tiesu ekspertu sertifikācijas maksu, sertifikācijas maksas atvieglojumus un apmēru, kā arī maksāšanas kārtību;
- 1.6. tiesu ekspertu resertifikācijas kārtību;
- 1.7. tiesu ekspertu resertifikācijas prasības;
- 1.8. tiesu ekspertu resertifikācijas maksu un maksāšanas kārtību;
- 1.9. tiesu eksperta sertifikāta paraugu (1. pielikums).

2. Šo noteikumu III un IV nodaļa un 63. punkts neattiecas uz tiesu eksperta kandidātiem tiesu medicīnas eksperta un tiesu psihiatrijas eksperta specialitātē.

II. Sertifikācijas un resertifikācijas maksa

3. Sertifikācijas maksa vienlaikus ne vairāk kā divās tiesu eksperta specialitātēs ir 85 *euro*. Sertifikācijas maksa šo noteikumu 41. punktā un 60. punktā minētajā gadījumā ir 50 % no šajā punktā noteiktās sertifikācijas maksas.

4. Tiesu eksperta kandidātiem tiesu medicīnas eksperta un tiesu psihiatrijas eksperta specialitātēs sertifikācijas maksa vienlaikus ne vairāk kā divās tiesu medicīnas vai tiesu psihiatrijas eksperta specialitātēs ir 7 *euro*. Sertifikācijas maksa šo noteikumu 41. un 60. punktā minētajā gadījumā ir 50 % no šajā punktā noteiktās sertifikācijas maksas.

5. Resertifikācijas maksa ne vairāk kā divās tiesu eksperta specialitātēs vai par vienu komplekso resertifikāciju ir 15 *euro*.

6. Resertifikācijas maksa tiesu medicīnas eksperta un tiesu psihiatrijas eksperta specialitātē ir 10 *euro*.

III. Eksāmena organizēšana, pieteikšanās kārtība un sertifikācijai nepieciešamais zināšanu apjoms

7. Eksāmenu var kārtot tiesu eksperta kandidāts un tiesu eksperts, kurš vēlas iegūt tiesības veikt tiesu ekspertīzi citā tiesu eksperta specialitātē (turpmāk – kandidāts). Kandidāta atbilstību vērtē saskaņā ar Tiesu ekspertu likuma 6. pantā minētajām prasībām.

8. Tiesu ekspertu padomes (turpmāk – padome) apstiprinātajā apmācības programmā:

8.1. iekļauj kandidāta minimālo zināšanu apjomu konkrētajā specialitātē;

8.2. nosaka zināšanu ieguvei nepieciešamo laiku (akadēmiskās stundas);

8.3. nosaka kvalifikācijas darba tēmu atbilstošajā specialitātē, kurā iekļauj teorētisko nostādņu izvērtējumu izvēlētajā tiesu eksperta specialitātē un ekspertīžu prakses analīzi. Kvalifikācijas darba tēma var būt arī metodisko norādījumu vai izpētes metodes izstrādāšana.

9. Apmācības programmā ir divas daļas:

9.1. vispārīgā daļa (nosaka tiesu ekspertam nepieciešamās juridiskās un vispārīgās tiesu ekspertīžu teorētiskās zināšanas un ir vienāda visās specialitāšu programmās);

9.2. speciālā daļa (nosaka apmācības laikā apgūstamās tēmas izvēlētajā eksperta specialitātē, obligāti veicamo mācību ekspertīžu minimālo skaitu, recenzēšanai iesniedzamo mācību ekspertīžu eksperta atzinumu (turpmāk – atzinumi) skaitu un kandidātu praktisko iemaņu apjomu un līmeni).

10. Kandidāta apmācības programmas apguvi apliecina tiesu ekspertīžu iestādes vai apmācības vadītāja (ja apmācība nenotiek tiesu ekspertīžu iestādē) izsniegts apliecinājums (2. pielikums).

11. Par apmācības uzsākšanu kandidāts rakstiski divu nedēļu laikā paziņo padomei, norādot apmācības termiņu, apmācības vietu un vadītāju. Mainot apmācības termiņu, kandidāts ne vēlāk kā divus mēnešus pirms iepriekš noteiktā termiņa beigām rakstiski par to paziņo padomei.

12. Ja kandidāts apmācības laikā izmanto tiesu ekspertīzes metodi, kas nav reģistrēta padomē, viņš divu nedēļu laikā pēc apmācības uzsākšanas iesniedz to padomē apstiprināšanai un reģistrēšanai.

13. Pamatojoties uz informāciju par apmācāmo kandidātu skaitu un apmācību beigu termiņiem, padome ne retāk kā reizi gadā oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" izsludina tiesu eksperta kvalifikācijas eksāmenu, kā arī ievieto attiecīgu informāciju Tiesu administrācijas tīmekļvietnē. Sludinājumā norāda pieteikuma iesniegšanas termiņu, kas nav īsāks par 20 dienām no sludinājuma publicēšanas dienas.

14. Lai kārtotu eksāmenu, kandidāts padomē iesniedz pieteikumu (3. pielikums). Pieteikumam pievieno:

14.1. kandidāta izglītību apliecinoša dokumenta kopiju;

14.2. dzīvesgaitas aprakstu (*CV Europass* formā);

14.3. individuālā apmācības plāna kopiju un apliecinājumu par apmācības pabeigšanu vai profesionālās kvalifikācijas sertifikāta kopiju profesijās, kurās normatīvie akti paredz profesionālās sagatavotības apliecināšanu;

14.4. dokumenta kopiju, kas apliecina valsts valodas prasmi augstākajā pakāpē atbilstoši Valsts valodas likuma prasībām (ja pamata, vidējā vai augstākā izglītība akreditētā programmā nav apgūta latviešu valodā);

14.5. apmācības programmā noteiktos atzinumus, pievienojot veiktās izpētes pierakstus, ja atzinumos ir nosauktas tikai izpētes metodes un sniegti rezultāti;

14.6. apmācības laikā sagatavoto kvalifikācijas darbu par tēmu izvēlētajā tiesu eksperta specialitātē;

14.7. apliecības kopiju par speciālo zināšanu apgūšanu bērnu tiesību aizsardzības jomā, ja kandidāts vēlas iegūt sertifikātu tiesu eksperta specialitātē "Bērnu psiholoģiskā stāvokļa izpēte".

15. Iesniegtos dokumentus kandidātam atpakaļ neizsniedz.

16. Padome divu darbdienu laikā pēc šo noteikumu 13. punktā minētā pieteikšanās termiņa beigām iesniedz Tiesu administrācijā kandidātu sarakstu.

17. Tiesu administrācija triju darbdienu laikā sagatavo šo noteikumu 3. punktā minētās sertifikācijas maksas rēķinu un nosūta kandidātam.

18. Padome divu darbdienu laikā pēc Tiesu ekspertu likuma 8. panta sestajā daļā minēto dokumentu saņemšanas no kompetentās iestādes iesniedz Tiesu administrācijā kandidātu sarakstu.

19. Tiesu administrācija triju darbdienu laikā sagatavo šo noteikumu 4. punktā minētās sertifikācijas maksas rēķinu un nosūta kandidātam.

20. Kandidāts piecu dienu laikā pēc šo noteikumu 17. vai 19. punktā minētā rēķina saņemšanas samaksā rēķinā norādīto maksu.

21. Padome mēneša laikā pēc šo noteikumu 3. punktā noteiktās maksas saņemšanas izskata šo noteikumu 14. punktā minētos dokumentus, nosūta recenzēšanai iesniegtos atzinumus un kvalifikācijas darbu, kā arī nosūta kandidātam paziņojumu par atļauju kārtot eksāmenu, norādot eksāmena vietu un laiku (eksāmenu kārtot ne agrāk par mēnesi pēc paziņojuma nosūtīšanas dienas), vai lēmumu par atteikumu kārtot eksāmenu.

22. Padome mēneša laikā pēc šo noteikumu 4. punktā noteiktās maksas saņemšanas izskata Tiesu ekspertu likuma 8. panta sestajā daļā minētos kompetentās iestādes iesniegtos dokumentus, izvērtē kandidāta atbilstību Tiesu ekspertu likuma 6. pantā minētajām prasībām un pieņem lēmumu par sertifikāta izsniegšanu vai lēmumu par atteikumu izsniegt tiesu eksperta sertifikātu.

23. Padome kandidātam atsaka eksāmena kārtošānu un neorganizē iesniegto atzinumu un kvalifikācijas darba recenzēšanu, ja kandidāts nav iesniedzis visus šo noteikumu 14. punktā minētos dokumentus, ir konstatēta kandidāta neatbilstība Tiesu ekspertu likumā kandidātam izvirzītajām prasībām vai kandidāts nav samaksājis šo noteikumu 3. punktā noteikto maksu.

24. Padome recenzentu izvēlas no tiesu ekspertu reģistrā iekļauto ekspertu vidus. Ja kandidāta izvēlētajā specialitātē sertificētu ekspertu valstī nav, atzinumu un kvalifikācijas darba recenzēšanai uzaicina atbilstošas specialitātes augstskolu akadēmiskā personāla pārstāvi vai speciālistu atbilstošā jomā.

25. Recenzents:

25.1. atzinumu recenzijā norāda:

25.1.1. atzinumu atbilstību normatīvo aktu prasībām;

25.1.2. veiktās izpētes gaitas un iegūto rezultātu atbilstību tiesu eksperta atzinumā norādītajai padomē reģistrētajai metodei;

25.1.3. secinājumu pamatotību;

25.1.4. jautājumus, uz kuriem kandidātam jāsniedz atbildes eksāmena laikā;

25.1.5. vērtējumu atbilstoši šo noteikumu 4. pielikumam;

25.2. kvalifikācijas darba recenzijā norāda:

25.2.1. kvalifikācijas darba satura atbilstību izvēlētajai tēmai un tiesu eksperta specialitātei;

25.2.2. secinājumu pamatotību;

25.2.3. jautājumus, uz kuriem kandidātam jāsniedz atbildes eksāmena laikā;

25.2.4. vērtējumu atbilstoši šo noteikumu 4. pielikumam.

26. Recenzents atzinumus un kvalifikācijas darbu recenzē 15 darbdienu laikā pēc to saņemšanas. Recenziju iesniedz padomei kopā ar recenzētajiem atzinumiem un kvalifikācijas darbu. Padome recenzijas nekavējoties nosūta kandidātam.

27. Ja recenzents konstatē, ka atzinumu izvērtēšanai nepieciešami papildu materiāli, viņš par to informē padomi divu darbdienu laikā pēc atzinumu saņemšanas. Ar atzinumos minēto metodi recenzents var iepazīties padomē vai pie apmācības vadītāja.

28. Šo noteikumu 27. punktā minētos papildu materiālus kandidāts iesniedz recenzentam nekavējoties, bet ne vēlāk kā otrajā darbdienu pēc padomes pieprasījuma saņemšanas.

IV. Eksāmena saturs, norises un vērtēšanas kārtība

29. Padome izstrādā un apstiprina eksāmena jautājumus tiesu ekspertu specialitātēs un ne retāk kā reizi piecos gados pārskata tiesu ekspertu sertifikācijas pārbaudījuma jautājumus.

30. Tiesu ekspertu eksaminācijas komisija (turpmāk – komisija) pārbauda kandidāta zināšanas izraudzītajā specialitātē, novērtē to, kā viņš pārzina normatīvos aktus, kas regulē tiesu eksperta darbību, viņa prasmi sastādīt eksperta atzinumu un kārtot lietvedību.

31. Eksāmens var notikt, ja komisijas darbā piedalās komisijas priekšsēdētājs un vismaz puse komisijas locekļu. Eksāmena otrajā daļā komisijas darbā piedalās arī recenzents un vismaz viens tiesu eksperts (turpmāk – pieaicinātais tiesu eksperts) atbilstošajā specialitātē, ja tāds ir reģistrēts tiesu ekspertu reģistrā. Komisijas priekšsēdētājs vada komisijas darbu un ir atbildīgs par eksāmena norises gaitu un vērtēšanas atbilstību šo noteikumu prasībām.

32. Pirms eksāmena kandidāts uzrāda komisijas sekretāram personu apliecinošu dokumentu. Komisijas sekretārs reģistrē kandidāta vārdu, uzvārdu un personas kodu kandidātu eksāmena reģistrācijas žurnālā (5. pielikums) (turpmāk – reģistrācijas žurnāls).

33. Pirms eksāmena komisijas priekšsēdētājs informē kandidātus par eksāmena norises kārtību un komisijas sastāvu.

34. Ja kandidāts nokavē eksāmena sākumu, viņam ar komisijas priekšsēdētāja atļauju ir tiesības kārtot eksāmenu, bet darba izpildes laiks netiek pagarināts.

35. Ja kandidāts attaisnojošu iemeslu dēļ neierodas uz eksāmenu, viņam ir tiesības kārtot eksāmenu citā padomes norādītajā laikā. Sertifikācijas maksu atkārtoti nemaksā. Par to, vai neierašanās iemesli atzīstami par attaisnojošiem, lemj padome.

36. Ja kandidāts neierodas uz eksāmenu bez attaisnojuma, sertifikācijas maksa viņam netiek atmaksāta.

37. Komisijas sekretārs protokolē eksāmena gaitu. Protokolā norāda eksāmena norises vietu, laiku, komisijas sastāvu, komisijas apspriežu laiku un pieņemtos lēmumus, kandidāta vārdu un uzvārdu, kandidāta izvēlētās biļetes numuru, uzdotos jautājumus un vērtējumu. Protokolu paraksta komisijas priekšsēdētājs un komisijas sekretārs. Protokola pielikumā pievieno komisijas locekļu aizpildītas eksāmena vērtējuma veidlapas katrā no eksāmena daļām un pieaicināto tiesu ekspertu un recenzenta aizpildītas eksāmena vērtējuma veidlapas (6. pielikums) par eksāmena otro daļu, kandidāta eksāmena testa veidlapas un eksāmena otrās daļas atbilžu melnrakstus.

38. Eksāmena laikā nav atļauts:

38.1. palīdzēt citiem kandidātiem vai sarunāties ar viņiem;

38.2. lietot palīgmateriālus, tai skaitā sakaru līdzekļus, portatīvos datorus, piezīmju datorus un literatūru;

38.3. atstāt eksaminācijas telpu bez komisijas priekšsēdētāja atļaujas.

39. Ja kandidāts neievēro šo noteikumu 38. punktā minētos nosacījumus, komisijas priekšsēdētājs viņu brīdina un protokolā izdara atzīmi par izteikto brīdinājumu. Ja kandidāts pēc brīdinājuma saņemšanas pārkāpumu izdara atkārtoti, komisijas priekšsēdētājs izraida attiecīgo kandidātu no pārbaudījuma telpas. Šādā gadījumā komisija aizliedz kandidātam piedalīties eksāmena turpmākā kārtošā un protokolā izdara atzīmi, ka eksāmens nav nokārtots.

40. Eksāmenam ir divas daļas:

40.1. pirmajā daļā kandidāts sniedz rakstiskas atbildes uz 60 testa jautājumiem par apmācības programmas vispārīgo daļu;

40.2. otrajā daļā kandidāts mutiski sniedz atbildes uz biļetē norādītajiem trijiem jautājumiem par apmācības programmas speciālo daļu un aizstāv recenzētos atzinumus un kvalifikācijas darbu.

41. Kandidāts kārtot tikai eksāmena otro daļu, ja iepriekšējo piecu gadu laikā jau ir ieguvis tiesu eksperta sertifikātu kādā no specialitātēm. Šādā gadījumā kandidāts ir daļēji atbrīvots no sertifikācijas maksas.

42. Eksāmena pirmajā daļā kandidāts stundas laikā rakstiski aizpilda testu.

43. Kandidāts, kas aizpildījis testu, iesniedz to komisijas priekšsēdētājam un atstāj eksaminācijas telpu. Pēc eksāmena pirmās daļas komisijas priekšsēdētājs izsludina pārtraukumu, kura laikā komisija izvērtē iesniegtos testus.

44. Tests ir nokārtots, ja kandidāts ir pareizi atbildējis uz vismaz 45 jautājumiem. Negatīva vērtējuma saņemšana eksāmena pirmajā daļā liedz kandidātam tiesības piedalīties eksāmena otrajā daļā. Testa rezultātu ieraksta protokolā. Komisijas priekšsēdētājs kandidātiem paziņo testa rezultātus un eksāmena otrās daļas laiku katrā tiesu eksperta specialitātē.